

Міністерство лісового господарства України
Природний заповідник "Медобори"
Державне лісгосподарське об'єднання "Тернопільліс"
Державне управління екологічної безпеки у Тернопільській області
Тернопільська обласна рада народних депутатів
Гусятинська районна рада народних депутатів

ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ НОВОСТВОРЕНИХ ЗАПОВІДНИКІВ

Матеріали науково-практичної конференції
12-15 червня 1996 р.

Гривайлів, 1996

У збірнику опубліковано матеріали науково-практичної конференції **ПРО
СТАНОВЛЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ НОВОСТВОРЕНИХ ЗАПОВІД**
Розглядаються актуальні теоретичні і практичні питання діяльності заповід
національних парків, підсумки, перспективи розвитку заповідника "Медобори

Авторські тексти не редагувалися.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

БОНДАРЕНКО В.Д.
МУЗИКА М.Я.
ОЛІЯР Г.І.
КРИНИЦЬКИЙ Г.Т.
ЧЕРНЯВСЬКИЙ М.В.
ОНИЩУК М.В.
СЕНИК П.Д.
КРАМАРЕЦЬ В.О.

Збічник підготовлено при сприянні
Українського державного лісотехнічного університету

ЗМІСТ

Передмова.....	3
1. Стан та проблеми вивчення і збереження природних комплексів заповідника "Медобори"	
Музика М. Я., Оліяр Г. І. Організаційна та наукова діяльність заповідника "Медобори".....	4
Бондаренко В. Д., Музика М. Я., Оліяр Г. І. Концепція регульованої заповідності та питання розвитку заповідника "Медобори".....	7
Овчарук М. В. Лісове господарство Тернопільської області.....	11
Ведмарська І. О., Кагало О. О. Рід <i>Festuca L.</i> у флорі Поділля та проблеми його охорони.....	17
Волик В. О. Життєві стратегії моховодібних центральної частини Товтр.....	19
Волик В. О. Еколого-ценотичні бріокомплекси заповідника "Медобори".....	23
Бондаренко В. Д. Роль улісся в поширенні лісу.....	22
Винogradova O. M., Коваленко O. B. Перші відомості про синьозелені водорості (Cyanophyta) р. Збруч у межах заповідника "Медобори".....	24
Гайда П. І. Еколого-популяційні культури дуба звичайного в природному заповіднику "Медобори".....	25
Гайова В. П., Коломієць І. В., Оліяр Г. І. Ксилотрофні мікроміцети буку заповідника "Медобори".....	27
Генсірук С. А. Основні завдання заповідника "Медобори".....	29
Гнатик Р. М., Зінько П. В., Кравчук Я. С., Чупило Г. Р. Перспективи територіального розвитку заповідника "Медобори" (геоморфологічний аспект).....	31
Голев О. М. До характеристики дубово-букових лісостанів природного заповідника "Медобори".....	33
Гузій А. І. Деякі особливості стабільного населення птахів природного заповідника "Медобори" і його околиць.....	35
Гузій А. І., Сторожук С. А. Особливості структури пташиних угруповань заповідника "Медобори" та прилеглих територій.....	36
Данилюк І. С., Оліяр Г. І. Мохи (Bryopsida) природного заповідника "Медобори".....	39
Залецька О. Ю. Колекція ґрунтових монолітів як основа банку ґрунтів заповідника "Медобори".....	41

ЕКОЛОГО-ПОПУЛЯЦІЙНІ КУЛЬТУРИ ДУБА ЗЕМЧАЙНОГО В ПРИРОДНОМУ
ЗАПОВІДНИКУ "МЕДОВОРІ"

Гайда П. І.

Тернопільська обл. Вінницької ЛНДС, м. Тернопіль

У внутрішньовидовій мінливості деревних порід кривається значний потенціал підвищення продуктивності, якості, стійкості лісових насаджень. Одним із методів дослідження едафічної мінливості в створенні та визначенні едафічних (або еколого-популяційних) культур.

У 1989 р. в Тернопільській обл. у трьох вихідних насадженнях дуба земчайного (типи умов місцезростання - СЗ, ДЗ, ДЗ) були заготовлені молуді. В 1990 р. із зібраних молудів були вирощені сіянці, а в 1991 р. в 86 кв. Краснянського лісництва на площі 1.0 га були закладені еколого-популяційні культури. Лісокультурна категорія ділянки - свіжа вирубка, ТУМ - ДЗ. Підготовка ґрунту - глибока (смугами тракторної фрезою). Посадка ручна. Розміщення посадкових місць 3.0х0.7 м. Змішання варіантів рядами. Повторність 5-7 кратна.

У таблиці наведені дані інвентаризації та біометричних обмірів 3-річних культур. Як бачимо, найнижча збереженість (47%) у контрольних культурах із молудів місцевого виробничого збору. Найвищий цей показник (70-72%) у культур із Мшанецького л-ва. По росту у висоту потомство свіжої діброви дачі "Галилея" (Улашківське л-во) як у 2-річному, так і в 3-річному віці достовірно перевищує контроль та інші варіанти ($t=2.9-8.6$, $t_{05}=1.98$). У 3-річному віці за цим параметром до потомства свіжої діброви наближається потомство вологої діброви ($t=1.5$). Одночасно збільшилась різниця по висоті між судібровими дубками та дібровними ($t=-3.5- -5.1$). По кількості приростів, які утворили дубки в 1993 р., простежується певна закономірність: кількість дубків з двома приростами наближається до потомства свіжої діброви, найменша - вологої судіброви. У всіх варіантах найбільшими виявились треті прирости (14.6-19.4 см), за ними йдуть другі (10.0-13.3 см) і перші (7.5-9.0 см).

Таким чином, за результатами досліджень можна зробити попередній висновок, що в свіжій діброві кращі показники росту поки що у потомства аналогічного типу умов місцезростання. Непоганий ріст у дубків з вологої діброви. Дещо відстає в рості судібровий варіант.

Ріст і збереженість дуба звичайного в еколого-популяційних культурах 1991 р.
(середні дані по 5-7 повторностях)

Походження варіанту	Збере- же- ність 3-річ- ня куль- тур, %	Висота, см						Доля дубків з приростами у висоту, %		
		1-річних сїянців		2-річних культур		3-річних культур		I-м	2-ма	3-ма
		M ± m	с до контр.	M ± m	с до контр.	M ± m	с до контр.			
Чортківський ДЛГ, Улашківське л-во, ТУМ-Д ₂ , I бонітет	63	12,2±0,5	4,4	31,1±0,7	6,6	48,4±1,0	8,0	41	51	8
Чортківський ДЛГ, Гусятинське л-во, ТУМ-Д ₃ , II бонітет	65	13,6±0,6	5,8	28,4±0,6	4,0	46,3±1,0	6,4	51	40	9
Тернопільський ДЛГ, Мшанецьке л-во, ТУМ-С ₃ , I бонітет	70	9,3±0,5	-0,2	28,2±0,5	4,1	41,6±0,9	3,1	61	34	5
Тернопільський ДЛГ, Мшанецьке л-во, зиробничий збір	72	9,7±0,5	0,5	26,8±0,7	2,0	40,0±0,8	1,9	64	31	5
Природний заповідник "Медобори" виробничий збір (контроль)	47	9,4±0,4	-	25,0±0,6	-	37,7±0,9	-	61	32	7